

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **Ing. J. S.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. M. Ď., advokátom so sídlom v B., proti odporkyni **D. Ž.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. O. B., advokátom so sídlom v B., **o neúčinnosť právneho úkonu**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 15 C 253/2006, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 22. októbra 2008 sp. zn. 10 Co 55/2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 22. októbra 2008 sp. zn. 10 Co 55/2008 a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II uznesením z 30. júna 2008 č.k. 15 C 253/2006-68 zastavil konanie, lebo navrhovateľ vzal späť návrh, ktorým sa domáhal určenia neúčinnosti právneho úkonu. Rozhodol tiež, že navrhovateľovi sa vracia krátený súdny poplatok za návrh vo výške 2 800 Sk. Navrhovateľovi podľa § 146 ods. 2 O.s.p. uložil povinnosť zaplatiť odporkyni náhradu trov konania 4 205 Sk na účet advokáta JUDr. O. B.. Pri výpočte vychádzal z toho, že celkové trovy konania vo výške 4 205 Sk pozostávajú z trov právneho zastúpenia odporkyne advokátom za dva úkony právnej služby po 1 371 Sk (a/ prevzatie a príprava zastúpenia dňa 10. januára 2007 a b/ písomné vyjadrenie k návrhu zo 16. januára 2007), ďalej za jeden úkon – účasť advokáta na pojednávaní odročenom 31. januára 2007 bez prejednanía veci vo výške 1/4 odmeny (t.j. 343 Sk), 19 % DPH z odmeny 3 085 Sk (t.j. 586 Sk) a napokon režijného paušálu 3 x po 178 Sk [§ 149 ods. 1, § 151 ods. 1 a 4 O.s.p. v spojení s § 11 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. a/, c/, d/, § 14 ods. 4, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z.

o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)].

Výrok uvedeného uznesenia o náhrade trov konania napadla odvolaním odporkyňa. Krajský súd v Bratislave uznesením z 22. októbra 2008 sp. zn. 10 Co 55/2008 uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporkyňi náhradu trov konania 51 284 Sk na účet advokáta JUDr. O. B.. V odôvodnení uviedol, že odporkyňi za prvostupňové konanie patrí náhrada za dva celé úkony a jeden štvrtinový úkon, ako aj 19 % DPH a 3 x režijný paušál po 178 Sk. Odvolací súd považoval pri tom za rozhodujúce, že navrhovateľ podaným návrhom sledoval uspokojenie svojej pohľadávky vo výške 1 333 333 Sk. Z toho vyvodil, že predmet sporu bolo možné vyjadriť v peniazoch. Na rozdiel od súdu prvého stupňa preto pri výpočte odmeny postupoval podľa § 10 ods. 1 vyhlášky. Za jeden úkon právnej služby určil tarifnú odmenu vo výške 15 450 Sk. Za dva úkony a jeden štvrtinový úkon výška odmeny predstavuje 34 762 Sk, 19 % DPH je 6 606 Sk a 3x 178 Sk režijný paušál je 534 Sk. Vychádzajúc z tohto výpočtu určil trovy konania pred súdom prvého stupňa vo výške 41 901 Sk. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 O.s.p. V odvolacom konaní úspešnej odporkyňi priznal náhradu trov odvolacieho konania vo výške 9 383 Sk, ktorá pozostáva z polovičnej sadzby za 1 úkon vo výške 7 725 Sk (§ 14 ods. 2 písm. c/ vyhlášky), 19 % DPH vyjadrenej sumou 1 468 Sk a režijného paušálu 190 Sk. Uzavrel, že trovy právneho zastúpenia za prvostupňové a odvolacie konanie predstavujú spolu 51 284 Sk.

Na podnet navrhovateľa podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Žiadal napadnuté rozhodnutie zmeniť (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243b ods. 2 veta druhá O.s.p.). Namietal, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.), lebo pri výpočte odmeny advokáta aplikoval § 10 ods. 1 vyhlášky, i keď mal vychádzať z § 11 ods. 1 vyhlášky. Navrhovateľ podal v danom prípade návrh, ktorým sa domáhal určenia neúčinnosti právneho úkonu; takýto predmet konania nebolo možné vyjadriť v peniazoch.

Odporkyňa vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne. Návrh, ktorým sa konanie začalo, bolo potrebné vnímať v spojitosti s (vtedy už) začatým exekučným konaním a tiež s konaním o vydanie dedičstva. Účelom v tejto veci podaného určovacieho návrhu bolo zabezpečiť vymožitelnosť

pohľadávky 1 333 333 Sk. So zreteľom na to dospela odporkyňa k názoru, že predmet konania bolo možné vyjadriť v peniazoch a že odvolací súd správne aplikoval § 10 ods. 1 vyhlášky.

Navrhovateľ sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu navrhovateľa (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

K námietke odporkyne obsiahnutej vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu treba uviesť, že procesné predpoklady pre podanie mimoriadneho dovolania sú upravené v § 243e ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia platí, že ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f O.s.p.), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie. Tieto predpoklady musia byť dané v čase podania mimoriadneho dovolania. Jeho procesnú prípustnosť ale nevylučuje, pokiaľ účastník pred tým sám nevyužil možnosť podať dovolanie proti rozhodnutiu, ktoré napadá generálny prokurátor. Najvyšší súd Slovenskej republiky k tomu ešte dodáva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o trovách konania nie je dovolanie procesne prípustné (vid' bližšie § 239 ods. 3 O.s.p.). Námietka odporkyne, že mimoriadne dovolanie podal generálny prokurátor v rozpore s § 243e ods. 1 O.s.p., je z týchto dôvodov neopodstatnená.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V preskúmvanej

veci neboli tieto procesné vady konania mimoriadnym dovolateľom namietané a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Podľa § 151 ods. 5 veta prvá O.s.p. trovy konania určí súd podľa sadzobníkov a podľa zásad platných pre náhradu mzdy a hotových výdavkov.

Sadzobníkom sa pre účely určenia odmeny za právne služby poskytnuté advokátom rozumie aj vyhláška. V zmysle § 9 ods. 1 vyhlášky sa základná sadzba tarifnej odmeny stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci alebo práva a podľa úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak. Z § 10 ods. 1 vyhlášky vyplýva, že ak nie je ustanovené inak, určuje sa základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby stanoveným výpočtom v závislosti od tarifnej hodnoty (viď bližšie toto ustanovenie vyhlášky). Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky platí, že ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky a hodnota záväzku. Podľa § 11 ods. 1 vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak nie je možné hodnotu veci alebo práva vyjadriť v peniazoch alebo ak ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami.

V preskúmvanej veci podal navrhovateľ návrh na určenie neúčinnosti právneho úkonu. Hodnotu predmetu navrhovateľom požadovaného určenia nemožno vyjadriť v peniazoch. I keby bolo podanie tohto návrhu jedným z viacerých procesných prostriedkov, ktorými navrhovateľ sleduje dosiahnutie takého konečného cieľa, ktorý je vyjadriteľný v peniazoch (t.j. i keby navrhovateľovi v konečnom dôsledku išlo o vymoženie 1 333 333 Sk), nemožno prehliadať, že návrhom na určenie neúčinnosti právneho úkonu sa má (a môže) iba odstrániť existujúca právna neistota v otázke týkajúcej sa jednej stránky právneho úkonu (v otázke jeho účinnosti alebo neúčinnosti); podaným návrhom navrhovateľa sa teda nemá (a ani nemôže) priamo priznať právo, hodnota ktorého je vyjadriteľná v peniazoch.

Právny záver, na ktorom spočíva rozhodnutie odvolacieho súdu, že totiž predmet konania – v širšom kontexte prejednávanej veci – je oceníteľný peniazmi (vo výške 1 333 333 Sk), nemožno preto považovať za správny. Na tom nemôže nič zmeniť nielen skutočnosť, že súbežne prebiehalo iné (či už exekučné alebo dedičské) konanie, ale ani skutočnosť, že skoršia (avšak v rozhodujúcom čase už neúčinná) vyhláška č. 163/2002 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v § 13 ods. 7 určovala výšku tarifnej odmeny advokáta za poskytovanie právnych služieb inak. Vyhláška, ktorá je účinná od 1. mája 2005 toto ustanovenie neprevzala a výšku tarifnej odmeny upravila odlišným spôsobom. Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva, že odmena podľa doterajších predpisov (účinných do 1. mája 2005) patrí advokátovi iba za úkony právnych služieb vykonané pred dňom nadobudnutia účinnosti vyhlášky (viď § 20 vyhlášky); zo spisu vyplýva, že všetky úkony právnej služby boli v danej veci vykonané po 1. máji 2005.

Na základe vyššie uvedeného dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že generálny prokurátor opodstatnene namieta, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie s tým, že v tomto uznesení vyslovený právny názor je pre odvolací súd záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a konania o mimoriadnom dovolaní (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. októbra 2010

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková